DREPTUL DE AUTOR

DE

PAUL I. DEMETRESCU

I. *Noţiunea dreptului de autor.*

1. Rolul pe care-l joacă literatura, arta şi ştiinţa, în dezvoltarea spirituală a omenirii şi continua îmbogăţire cu creaţiuni literare şi artistice a tezaurului ei, se datoreşte puternicei influenţe pe care o exercită operele literare şi artistice asupra oamenilor, pentru că reflectînd lumea reală, arată concepţia scriitorului şi artistului despre lume.

Vorbind despre savanţi, scriitori, artişti, poeţi, care au sarcina să exprime civilizaţia, Balzac spune în *Lettres aux écrivains français* (1834): „noi sîntem noii pontifi ai unui viitor necunoscut, a cărui operă o pregătim; gîndirea unei ţări este ţara întreagă".

Viaţa a putut fi reflectată în profunzime numai de literaţii, artiştii şi oamenii de ştiinţă care s-au situat pe poziţia materialismului, iar slujirea deschisă a poporului a făcut din aceştia propagandişti ai celor mai înaintate idei, care reflectă adevărul obiectiv al vieţii.

Leninismul cunoaşte într-adevăr principiul partinităţii literaturii şi artei, care proclamă legătura literaturii şi artei cu interesele oamenilor muncii. „Fiecare scrie după comanda inimii sale—sounea Şolohov la Congresul al II-lea al scriitorilor sovietici—iar inimile noastre aparţin partidului şi poporului, pe care noi îl slujim prin arta noastră".

Literatura şi arta sînt un ajutor al partidului în educarea ideologică a maselor, iar acea activitate creatoare în domeniul literaturii şi artei, ca şi în domeniul ştiinţei, care sădeşte optimism în inimi şi care dezvoltă conştiinţa socialistă, este încurajată. În ţara noastră, partidul acordă astfel o atenţie deosebită culturii, educînd oamenii muncii — după cum se arată în *Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al II-lea* — „în spiritul dragostei şi al respectului pentru oamenii de cultură, care şi-au pus talentul, cunoştinţele şi puterea de muncă în slujba poporului".

Partidul ridică necontenit nivelul material al creatorilor de opere literare, artistice sau ştiinţifice, asigurînd în acest mod activitatea lor creatoare, iar creatorului unei opere literare, artistice sau ştiinţifice i se recunoaşte, asupra rezultatului activităţii sale creatoare un drept de autor, care îi acordă asupra operei create un drept exclusiv.

2. Despre un drept de autor, ca un drept asupra muncii încorporate în opera creată, se poate vorbi numai din momentul invenţiei tiparului. Mai înainte de acest extraordinar eveniment în istoria dezvoltării culturii

https://biblioteca-digitala.ro

nu se poate vorbi despre un drept exclusiv în legătură cu creaţia de opere literare, artistice sau ştiinţifice şi aceasta din cauza costului material ridicat al exemplarelor scrise de mînă şi din cauza folosirii relativ restrînse a acestor exemplare.

Cu invenţia tiparului costul exemplarelor fabricate a devenit cu atît mai mic, cu cît numărul de exemplare tipărite a devenit mai mare. Din această cauză a apărut şi posibilitatea desfăşurării unei activităţi industriale tipografice, care-şi căuta beneficiul în vînzarea a unui cît mai mare număr de exemplare, iar ca element al costului fabricării acestor exemplare a putut fi introdusă şi o retribuţie în favoarea autorului.

Se intră astfel, începînd din secolul al XV-lea, în perioada istorică a privilegiilor de editură. Editorii urmăresc acum să-şi asigure baza de consum a ediţiei publicate, prin obţinerea de la autoritate a unui privilegiu care să elimine concurenţa altor editori. Ei cereau aceasta în numele prosperităţii industriei tipografice, factor al progresului civil şi ca o necesitate de a putea recompensa pe autori pentru opera creată.

La sfîrşitul secolului al XVIII-lea a fost părăsit sistemul privilegiilor de editură, afirmîndu-se principiul apărării dreptului individual. Dreptul de autor a fost astfel recunoscut ca un drept asupra operei artistice, literare sau ştiinţifice create, fiind proclamat de revoluţia franceză din 1789 ca manifestarea cea mai sacră a dreptului de proprietate.

Dreptul de autor cunoaşte astăzi, în ţara noastră, prin Decretul nr. 321 privind dreptul de autor, din 27 iunie 1956, o reglementare care îmbrăţişează toate aspectele înfăţişate de munca autorului şi care stimulează munca lui creatoare, astfel că dreptul de autor reprezintă un mijloc important în dezvoltarea revoluţiei culturale.

Acest decret a abrogat legea asupra proprietăţii literare şi artistice din 28 iunie 1923, legea nr. 598 din 24 iulie 1946, decretul nr. 19 din 16 februarie 1951, decretul nr. 428 din 13 noiembrie 1952, art. 5 şi 7 din decretul nr. 591 din 24 decembrie 1955.

Decretul privind dreptul de autor nu reglementează însă dreptul de autor asupra operelor de arhitectură ; acest drept va fi stabilit prin Hotărîrea Consiliului de Miniştri, potrivit principiilor cuprinse în decretul privind dreptul de autor şi ţinînd seama de condiţiile specifice decurgînd din relaţiile dintre autor, constructor şi beneficiar (art. 42).

3. Operele de creaţie, oricărei categorii ar aparţine ele, au comun caracterul reprezentativ, care constă în reprezentarea unui conţinut de fapte, de idei şi de sentimente. Opera de artă oglindeşte într-un chip propriu, specific realitatea şi ea nu trebuie să fie o simplă ilustrare, a unei idei generale, ci să facă să trăiască o mare bogăţie ideologică, în fapte şi oameni vii, puternic individualizate (*Rezoluţia la Congresul al doilea al scriitorilor din R. P. R.*).

Creatorul unei opere literare, artistice sau ştiinţifice are în sistemul legislaţiei noastre, un drept de autor asupra rezultatului activităţii sale creatoare, drept care reglementează raporturile ce se nasc în legătură cu opera creată. Dreptul de autor asupra operelor literare, artistice sau ştiinţifice, precum şi asupra oricăror alte asemenea opere de creaţie intelectuală, create pe teritoriul R. P. R. — prevede art. 1 din decret — este garantat autorilor în condiţiile decretului cu privire la dreptul de autor. Este de asemenea, garantat şi dreptul de autor asupra operelor create în alte ţări şi folosite pe teritoriul R. P. R., cetăţenilor romîni şi celor care nu sînt cetăţeni

https://biblioteca-digitala.ro

romîni, în condiţiile prevăzute de convenţiile internaţionale la care R.P.R. este parte [1]).

4. Scopul urmărit prin recunoaşterea dreptului de autor este acela al ocrotirii intereselor personale şi patrimoniale ale autorului, precum şi o largă răspîndire în masele oamenilor muncii a acelor opere care pot servi la îndeplinirea sarcinilor dezvoltării culturii.

Autorul, pentru munca ce a depus cu ocazia creării operei sale, are dreptul la o remuneraţie, stabilită în raport cu munca creatoare cheltuită, cu ocazia acestei realizări. El are astfel dreptul să primească, ca orice om al muncii, o parte din produsul social, care corespunde cantităţii şi calităţii muncii socialmente utilă pe care a cheltuit-o.

Spre deosebire însă de salariul angajaţilor, care primesc o remuneraţie pentru o muncă actuală, autorul unei opere artistice, literare sau ştiinţifice primeşte o remuneraţie pentru folosirea rezultatului muncii sale, încorporată în opera pe care a creat-o. Această remuneraţie depinde astfel, în cazul unei opere literare, de natura operei, de întinderea ei, de categoria în care a fost încadrată de editură şi de tirajul ediţiei în care se publică. Normele de remunerare a autorilor sînt reglementate prin Hotărîrea Consiliului de Miniştri, care stabileşte tarifele şi modalităţile de plată (art. 23).

Dreptul autorului de a fi remunerat potrivit calităţii şi cantităţii muncii cheltuite cu ocazia creării operei nu înseamnă însă că orice operă dă autorului dreptul de a pretinde o remuneraţie de autor. Numai munca socialmente utilă poate fi remunerată, deci numai munca care aduce un folos societăţii, iar sarcina de a stabili caracterul util al muncii cheltuite pentru crearea unei opere este încredinţată editurii, studioului cinematografic, organizaţiei de spectacole, de radiodifuziune. Cu toate deci că dreptul de autor asupra operelor proprii a fi tipărite este recunoscut şi garantat, fără îndeplinirea vreunei formalităţi sau înregistrări, totuşi dreptul de a pretinde remuneraţia de autor se naşte în momentul în care editura, studioul sau organizaţia constatînd că lucrarea este utilă dezvoltării ştiinţei şi culturii, o acceptă spre publicare.

Remuneraţia autorului prezintă unele particularităţi datorite faptului că de obicei nu se determină în raport cu munca efectiv cheltuită, ci după valoarea rezultatului acestei munci, care este opera ce a fost creată sau după valoarea dreptului care a fost cedat unei edituri ori organizaţii de spectacole, unui scenariu cinematografic sau unei organizaţii de radiodifuziune, spre a folosi acest rezultat prin editare, punere în scenă etc. Astfel, ca o particularitate a remuneraţiei autorului, trebuie să menţionăm posibilitatea acestuia de a primi un avans, din remuneraţia sa, de a primi o remuneraţie la editarea unei opere literare precum şi dreptul pe care-l au moştenitorii de a obţine un folos patrimonial în cazul morţii autorului, în măsura prevăzută de lege.

Faptul că remuneraţia cuvenită autorului se plăteşte în raport cu munca care a fost încorporată în opera creată, nu trebuie să ne ducă însă la concluzia că munca autorului este asimilată cu o marfă. Într-adevăr remuneraţia plătită autorului reprezintă venitul său provenit din muncă, deşi

1). Cu privire la calitatea de cetăţean, a se vedea Decretul nr. 33 din 24 ianuarie 1952 privitor la cetăţenia R. P. R. şi regulamentul aprobat prin H. C. M. nr. 474 din 10 aprilie 1952.

https://biblioteca-digitala.ro

nu i se plăteşte pentru cheltuirea unei munci vii, ci pentru opera care a fost creată, operă care este rezultatul muncii sale.

Decretul privind dreptul de autor, ca o consecinţă a faptului că remuneraţia plătită autorului reprezintă venitul său provenit din muncă, prevede că sumele de bani datorate autorului în baza dreptului de autor se bucură de aceleaşi garanţii legale ca şi salariile şi pot fi urmăririle numai în aceleaşi condiţii (art. 37).

Pentru că sistemul de remunerare a autorului prezintă o deosebită importanţă în ce priveşte calitatea operelor create, legiuitorul a primit, în scopul de a recompensa just valoarea operei create, un sistem de diferenţiere a remuneraţiei. Aceasta înseamnă că deşi cuantumul remuneraţiei este de obicei normat, totuşi, în modul de calcul re a remuneraţiei cuvenite autorului există importante diferenţieri ţinîndu se seama de genul literar, artistic sau ştiinţific din care face parte opera respectivă.

5. Din momentul ce autorul are dreptul la o remuneraţie pentru munca sa creatoare, scopul pe care-l urmăreşte dreptul de autor este, în primul rînd, acela de a ocroti interesele patrimoniale ale autorului. Interesul autorului constă însă şi în ocrotirea intereselor sale personale, deci în garantarea calităţii sale de autor.

Dreptul de autor are ca scop deci atît ocrotirea intereselor patrimoniale, cît şi a intereselor personale ale autorului.

Dreptul de autor, cuprinde astfel : a) dreptul de a aduce opera la cunoştinţa publicului. Acest drept aparţine numai autorului operei, care este singur în măsură să aprecieze dacă opera întruneşte toate acele calităţi care sînt cerute unei opere de creaţie pentru a fi adusă la cunoştinţa publicului; b) dreptul de a fi recunoscut autor, opera urmînd să apară la aleg rea autorului, sub numele sau pseudonismul acestuia sau fără indicarea de nume ; c) dreptul de a consimţi la folosirea operei de către alţii şi de a cere încetarea actelor de folosire săvîrşite de alţii fără consimţămîntul său ; d) dreptul la inviolabilitatea operei şi la folosirea ei în condiţii potrivite cu natura op rei, ţinînd seama de îm rejurări ; e) dreptul de a trage foloase patrimoniale din reproducerea şi difuzarea operei, reprezentarea sau executarea ei din orice alt mod de folosire licită a ei ; f) dreptul la reparaţie p trimonială în caz de folosire fără drept a operei (art. 3 al.).

Autorul unei opere literare, artistice sau ştiinţifice are deci un drept exclusiv de a publica sau de a face cunoscut publicului în orice alt mod opera sa, iar în cursul termenului stabilit prin lege, de a reproduce şi difuza opera sa prin mijloace permise de lege şi de a obţine, prin mijloace legale, foloase din dreptul său. Drepturile acestea de care se bucură autorul creează acestuia condiţii prielnice creaţiei sale, îi apără interesele personale şi patrimoniale, stimulîndu-l astfel în munca de îmbunătăţire a calităţii operei.

6. Drepturile personale ale autorului iau naştere de îndată ce a creat opera, prin urmare independent de faptul dacă va fi editată sau reprezentată în public, folosită în film sau difuzată prin radio sau televiziune şi aceasta, pe considerarea că naşterea drepturilor personale, în persoana autorului, este expresia capacităţii sale juridice generale.

Drepturile patrimoniale ale autorului, spre deosebire de acele personale, se nasc însă numai cînd societatea foloseşte rezultatele muncii

https://biblioteca-digitala.ro

autorului şi cînd există aşadar un complex de fapte care îmbrăţişează crearea operei, recepţia care precede încheierea unui contract şi folosirea operei consimţită de autor prin contract, care poate fi de editare, executare în public, folosire în film, difuzare prin radio şi televiziune, ţinînd seama de categoria în care intră opera respectivă.

Drepturile personale ale autorului izvorăsc aşadar din activitatea creatoare a acestuia, cu condiţiunea ca această activitate să se realizeze într-unul din acele produse concrete şi materiale care aparţin uneia din marile categorii ale artei, literaturii sau ştiinţei sau, cum se exprimă legiuitorul, „dreptul de autor ia naştere în momentul în care opera a luat formă de manuscris, schiţă, temă, tablou, ori altă formă concretă" (art. 2, al. 2).

În timp ce opera rămîne însă legată de persoana autorului, în strînsă legătură cu drepturile personale ale acestuia, cesiunea operei priveşte numai drepturile patrimoniale ale autorului, dar şi această cesiune nu-i nelimitată şi absolută, pentru că durata drepturilor patrimoniale este fixată în legătură cu viaţa autorului şi un număr de ani după moartea acestuia.

Drepturile personale ale autorului unei opere literare, artistice sau ştiinţifice nu pot fi deci separate de persoana titularului lor şi nu sînt transmisibile nici în timpul vieţii sale, nici după moartea sa. Dreptul de autor — prevede art. 3 al. 2 din decret—nu se poate transmite prin act între vii, ci numai în cazul morţii autorului în măsura prevăzută de lege ; exerciţiul drepturilor patrimoniale de autor va putea fi cedat însă numai pe timp limitat.

Dacă am vrea acum să cunoaştem natura juridică a dreptului de autor, cred că n-am putea susţine că din moment de izvorăşte dintr-o creaţie intelectuală, ar face parte dintre drepturile personalităţii. N-am putea susţine, de asemenea, nici opinia după care dreptul de autor, dată fiind natura reală a drepturilor patrimoniale pe care le are, ar face parte din categoria dreptului de proprietate, fiind o expresiune a acestui drept. Socotim că dreptul de autor nu trebuie confundat nici cu acel al personalităţii, nici cu dreptul de proprietate, el constituind un tip de drept deosebit, în conţinutul căruia se înmănunchiază drepturi personale şi drepturi patrimoniale, avînd din această cauză o proprie şi originală reglementare juridică.

II. Subiectul dreptului de autor.

7. Subiectul dreptului de autor este persoana a cărei activitate creatoare a determinat apariţia unei opere.

Sînt, de asemenea, subiecte ale unui drept de autor, însă a unui drept derivat, moştenitorii autorului, în măsura prevăzută de lege. Subiectele dreptului derivat de autor, vor putea exercita însă numai drepturile patrimoniale ale autorului, din moment ce drepturile personale nu sînt transmisibile. Moştenitorii vor putea exercita astfel dreptul de reproducere şi de difuzare a operei şi dreptul de a obţine un folos patrimonial de pe urma operei create de decuius.

Va putea fi subiect al unui drept derivat de autor şi o persoană juridică. Aceasta va putea dobîndi dreptul de autor, fie printr-un con-

https://biblioteca-digitala.ro

tract cu autorul real al operei, fie pe baza unui contract de muncă încheiat cu o persoană, în măsura în care din cuprinsul acestui contract se poate constata că scopul lui constă în crearea unei anumite opere.

O persoană juridică nu poate fi însă, în părerea pe care o socotim justă, titulara unui drept originar de autor şi aceasta pe considerația că oricare ar fi activitatea depusă de persoana juridică în organizarea creării operei respective, creația acestei opere reprezintă rezultatul activității unor oameni considerați în individualitatea lor. Oamenii creează o anumită operă şi numai din această creație ia naştere dreptul derivat de autor al persoanei juridice. Adevăraţii autori ai operei este deci autorul real al operei sau angajatul persoanei juridice respective, care va fi şi ea titulara unui drept de autor, însă a unui drept derivat. Trebuie respinsă aşadar opinia după care dreptul de autor al persoanelor juridice ar fi un drept originar, precum şi justificarea acestei opinii, care susține că, dacă persoana juridică nu este creatoare în sens fizic, este totuşi creatoare în sens juridic, din moment ce este în esența personalității persoanelor juridice posibilitatea de a acționa în ordinea materială, prin opera persoanelor ce acționează şi creează în numele persoanei juridice.

Opera artistică creată de autorul salariat al unui organizațiuni socialiste în cadrul obligațiilor rezultînd din raportul său de muncă—prevede art. 16 din decret — poate fi folosită de acea organizație pentru scopuri strîns legate de activitatea sa, fără consimțămîntul autorului, cu plata remunerației stabilite pentru aceste cazuri şi cu respectarea tuturor celorlalte drepturi de autor. Opera nu va putea fi folosită de o altă persoană, timp de doi ani de la naşterea dreptului de autor, decît cu încuviințarea organizației în al cărui serviciu a fost creată.

Opera este considerată creată în cadrul obligațiilor ce rezultă din raportul său de muncă, dacă asemenea obligații sînt menționate în contractul de muncă sau dacă ele rezultă din nomenclatura de funcții ori din planul tematic al organizației sau din acte normative aplicabile în unitate cu caracter obligator pentru angajat (art. 17).

Persoana juridică poate avea de asemenea interesul ca operele realizate în cadrul ei să nu fie publicate fără indicarea denumirii ei. Astfel, în cazul unei colaborări şi anume în cazul în care o persoană a cercetat o anumită temă într-un institut şi a trecut apoi într-un alt institut în care şi-a definitivat cercetările asupra acestei teme, institutul se bucură de ocrotire juridică, însă nu în calitate de autor, ci ca titular a dreptului personal la nume [2]).

8. În cazul în care o operă este rezultatul activității mai multor persoane, ea va putea să reprezinte, în primul rînd, un tot unitar, părțile ei componente dacă ar fi privite separat, neputînd să aibă o valoare literară, artistică sau ştiințifică proprie.

Această ipoteză este prevăzută de art. 11 din decret, potrivit căruia studiourile cinematografice sau radiofonice şi organizațiile de în-

2) Potrivit art. 53 din statutul pentru organizarea şi funcționarea Academiei R.P.R., aprobat prin H.C.M. nr. 1214, din 11 iulie 1955, „lucrările executate în institute sau de persoane din afara institutului, cu mijloacele Academiei R. P. R., sînt bunuri ale R. P. R., deținute şi administrate de Academia R. P. R."

https://biblioteca-digitala.ro

registrare mecanică au drept de autor asupra operelor colective pe care le realizează, iar autorul scenariului, al compoziției muzicale, regizorul și orice alți creatori își păstrează dreptul de autor asupra operei sale cuprinsă în opera colectivă astfel realizată.

În cazul însă cînd într-o operă în care diferitele părți ale operei create de mai multe persoane își păstrează o proprie valoare literară sau științifică—cum este cazul textului și a muzicii într-o operă muzicală — în această situație dreptul de autor aparține în comun coautorilor, iar foloasele patrimoniale rezultate din exercițiul acestui drept se împart în mod egal, dacă ei n-au convenit altfel. Dacă contribuția fiecărui autor este distinctă, de natură să poată fi valorificată separat, fiecare dintre coautori își poate exercita drepturile personale nepatrimoniale asupra părții sale, fără a putea atinge interesele celorlalți coautori sau a prejudicia operei comune (art. 4).

În cazul în care mai mulți autori participă la întocmirea unei opere colective, fiecare dintre colaboratori își păstrează un drept de autor numai asupra unei părți din această operă.

Această ipoteză este prevăzută de art. 12 din decret, potrivit căruia autorul unei opere, apărute într-un ziar sau într-o altă publicație periodică păstrează dreptul de a o reproduce și folosi sub orice formă. Dreptul de autor asupra întregii opere este dobîndit astfel de organizația economică respectivă.

III. Obiectul dreptului de autor.

9. În ceea ce privește obiectul dreptului de autor, acesta este produsul activității creatoare a omului, exprimat într-o formă concretă, accesibilă percepției altor oameni. Opera va trebui însă să fie rezultatul unei activități creatoare, a unei activități originale, pentru că dacă nu există creațiune, nu există nici autor, lipsind în acest mod atît justificarea dreptului personal la apărarea paternității și integrității operei, cît și justificarea drepturilor cu caracter patrimonial.

Originalitatea creatoare constă din reprezentarea originală a unui conținut de fapte, de idei sau sentimente. Atîta timp deci cît ideea autorului n-a fost exteriorizată în această formă, oricare ar fi valoarea literară, științifică sau artistică a acestei idei a autorului, ea nu poate fi ocrotită de dreptul de autor.

10. Sînt cuprinse în denumirea de opere asupra cărora se exercită dreptul de autor, prevede art. 9, toate operele de creație intelectuală din domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi conținutul și forma de exprimare, indiferent de valoarea și destinația lor.

Sînt astfel opere de creație:

a) romanele, nuvelele, poeziile, criticile literare și de artă, cronicile, recenziile, reportajele literare, scenariile, manualele școlare, cursurile universitare și orice alte scrieri literare, științifice și publicistice;

b) operele dramatice destinate a fi executate pe scenă — ca dramele și comediile ; operele dramatico-muzicale, care sînt și ele destinate a fi executate pe scenă, cum este opera și opereta și în care muzica și textul formează un singur tot ; operele coreografice și pantomimele a căror punere în scenă este stabilită în scris prin desene și alt

https://biblioteca-digitala.ro

mod asemănător. În cazul operelor coreografice şi pantominelor, ideea creatoare a autorului se exprimă prin diferite mişcări ale corpului — dansuri, mimică — şi sînt însoţite de muzică. Pentru ocrotirea acestor opere ca obiecte ale unui drept de autor, ele vor trebui concretizate în aşa mod de autor, prin schiţe sau indicaţii scrise, încît pe această bază să poată fi reprodusă succesiunea de mişcări respective;

c) compoziţiile muzicale care se exteriorizează prin note muzicale şi în care există un conţinut reprezentat de subiectul sau concepţiunea muzicală, precum şi o formă reprezentativă, constituită din folosirea de mijloace muzicale. Compoziţia muzicală, pentru a fi socotită originală, va trebui să fie independentă de oricare altă operă, în sensul că inspirată chiar din alte opere sau conţinînd reminiscenţe din alte opere, să apară ca o operă de sine stătătoare.

Dacă o compoziţie muzicală este însoţită de un text, fără a fi executată pe scenă, este socotită tot compoziţie muzicală şi formează obiectul unui drept de autor, în măsura în care conţine elemente de creaţie, cum ar fi cazul unei romanţe;

d) operele de pictură, sculptură, grafică—ilustraţii, afişe artistice, caricaturi, desene, litografie—şi artă decorativă, operele de arhitectură;

e) operele de artă aplicată, ceramică, mozaic, vitralii şi altele de acest gen, fotografiile artistice, ilustraţiile, hîrtiile, planurile, schiţele şi lucrările plastice privitoare la oricare ramură a ştiinţei.

11. Dau de asemenea naştere dreptului de autor, fără a se aduce atingerea drepturilor autorilor operelor originale (art. 10):

a) traducerile, adaptările şi prelucrările cu caracter literar, aranjamentele şi orchestraţiile de muzică şi orice alte transformări ale operelor literare sau muzicale, însă numai dacă acestea au un caracter creator;

b) traducerile, adaptările sau prelucrările operelor tehnice sau ştiinţifice sau transformările unor astfel de opere, dacă efectuarea lor necesită cunoştinţele unui specialist în domeniul operei originale şi reprezintă o muncă intelectuală de creaţie;

c) culegerile de opere literare, artistice sau ştiinţifice, cum sînt antologiile, crestomaţiile sau lucrările didactice, care prin alegerea sau sistematizarea materialului constituie opere de creaţie;

12) În ceea ce priveşte momentul în care ia naştere dreptul de autor, acesta este acela în care opera a căpătat formă concretă, cînd deci a luat—după cum arată art. 2—forma de manuscris, schiţă temă, tablou ori altă formă concretă.

Oricare ar fi categoria din care face parte opera, dreptul de autor aparţine autorului, tot timpul vieţii sale, cu excepţia cazurilor arătate de art. 7 din decret, potrivit căruia, autorul are folosinţa drepturilor patrimoniale numai pe termen de 20 ani de la apariţia operei cu privire la cei care alcătuiesc enciclopedii, dicţionare şi culegeri; pe termen de 10 ani de la apariţia cu privire la autorul unei serii de fotografii artistice; pe termen de 5 ani de la apariţia cu privire la autorul de fotografii artistice separate.

Drepturile patrimoniale de autor se transmit prin moştenire cu privire la acele opere faţă de care autorul are limitat folosinţa drepturilor patrimoniale, pe timpul rămas din termenele prevăzute.

https://biblioteca-digitala.ro

În cazul în care dreptul patrimonial de autor aparţine unei persoane juridice, durata lui—cu excepţia cazurilor de limitare arătate mai sus—este de 50 ani.

Drepturile patrimoniale de autor se transmit prin moştenire, la moartea autorului sau a vreunuia dintre coautori, potrivit prevederilor Codului civil şi anume: soţului şi ascendenţilor autorului, pe tot timpul vieţii fiecăruia; descendenţilor, pe timp de 50 ani; celorlalţi moştenitori pe timp de 15 ani, fără ca în acest caz dreptul să se poată transmite din nou prin moştenire (art. 659 şi urm. cod. civil).

Termenele de 50 ani şi 15 ani sînt socotite de la 1 ianuarie al anului următor morţii autorului.

Dacă moştenitorii cărora li s-au transmis drepturile patrimoniale de autor, pe timp de 15 ani sînt minori, ei se vor bucura de ele şi după trecerea acestui termen, pînă la dobîndirea deplinei capacităţi de exerciţiu sau pînă la terminarea studiilor superioare, dar numai pînă la împlinirea vîrstei de 25 ani (art. 7)[3]).

După expirarea termenelor prevăzute la art. 6—privind termenele referitoare la transmiterea prin moştenire a drepturilor patrimoniale de autor—şi la art. 7—privind limitarea folosinţei drepturilor patrimoniale—iar în lipsă de moştenitori, din momentul morţii autorului, dreptul patrimonial de autor se stinge (art. 8 din decret).

13. Am văzut că prin reglementarea dreptului de autor se urmăreşte atît ocrotirea intereselor personale şi patrimoniale ale autorului, cît şi o largă răspîndire în public a operelor literare, artistice şi ştiinţifice.

Pentru realizarea acestui din urmă scop, se permite (art. 13) fără consimţămîntul autorului, dar cu respectarea celorlalte drepturi ale acestuia: a) înregistrarea mecanică a compoziţiilor muzicale sau a lucrărilor artistice, literare ori ştiinţifice pe discuri, bande de magnetofon, peliculă şi orice alte mijloace, dacă aceste compoziţii sau lucrări au fost reproduse şi difuzate; b) transmiterea radiofonică ori prin televiziune sau înregistrare ori filmare în vederea retransmisiunii a operelor de ori ce fel din sălile de spectacole sau localurile publice în care acestea sînt reprezentate, executate sau expuse; c) inserarea în culegeri, albume sau altele de acest fel pentru exemplificarea conţinutului ori în presă pentru ilustrarea unei teme, a unei opere literare, muzicale sau ştiinţifice, în fragmente sau integral, ori reproduceri după operele de artă plastică; d) înregistrarea mecanică a operelor muzicale, literare sau artistice, în fragmente sau integral, în vederea radiodifuzării, televizării sau a folosirii în jurnalele cinematografice.

Dispoziţiile de la literele c şi d se vor aplica numai în privinţa operelor anterior aduse la cunoştinţa publicului prin reproducere şi difuzare, reprezentare, executare sau prin expunere.

14. Sînt permise, de asemenea, fără consimţămîntul autorului şi fără plata vreunei remuneraţii, respectîndu-se totuşi celelalte drepturi ale acestora (art. 14): a) reproducerea în publicaţii periodice, radiodifuzarea sau prezentarea cinematografică cu titlul de informaţie şi de actua-

3) Cu privire la dobîndirea deplinei capacităţi de exerciţiu, a se vedea art. 8 al decretului nr. 31 din 30 ianuarie 1956 privitor la persoanele fizice şi juridice.

https://biblioteca-digitala.ro

litate a discursurilor ţinute în adunări publice; b) reprezentarea, executarea, recitarea sau expunerea operelor în cadrul activităţii şcolilor, organizaţiilor de masă; c) publicarea operelor literare, muzicale sau ştiinţifice ori reproducerea operelor de artă plastică în manuale, cursuri universitare etc.; d) reproducerea şi radiodifuzarea articolelor de presă; e) extrase din opere sau reproduceri şi prezentări cu ajutorul aparatelor optice a unor opere de artă plastică servind ca document explicativ; f) transpunerea operelor de pictură, gravură, desen sau a altor opere de artă plastică prin sculptură, cri a operelor de sculptură prin pictură, gravură, desen, dacă operele rezultate din aceste transpuneri nu se valorifică; g) reproducerea în alte dimensiuni a operelor de artă plastică aşezate în pieţele publice, muzee, pinacoteci cu încuviinţarea organelor de conducere ale acestora. Acel care valorifică aceste reproduceri este obligat să plătească autorului remuneraţia cuvenită, dacă au ca obiect principal opera de artă ca atare; h) reproducerea operelor de artă plastică în filme, diafilme sau prin televiziune cu titlul de informare sau de prezentare accesorie. Dacă filmul, diafilmul sau transmiterea prin televiziune are ca obiect principal reproducerea acestor opere, autorul are dreptul la plata remuneraţiei; i) expunerea operelor de artă plastică în expoziţii publice; j) fotografierea, copierea unei opere de artă plastică, dacă aceasta nu se valorifică.

În cazul folosirii operelor fără consimţămîntul autorului, va trebui să se indice opera originală, numele autorului acesteia, al traducătorului sau al autorului operei derivate, iar la operele de artă plastică va trebui să se indice şi locul unde se găseşte originalul, precum şi numele celui care a efectuat copia. Aceste menţiuni vor fi trecute şi în afişele, anunţurile, publicaţiile relative la opera realizată după o altă operă literară, artistică sau ştiinţifică (art. 15).

IV. Exerciţiul dreptului de autor

15. Dreptul autorului de a reproduce şi difuza opera pe care a creat-o, de a o reprezenta în public, de a o folosi în film, de a o difuza prin radio şi televiziune, este expresia dreptului său personal.

Consimţămîntul autorului la reproducarea, reprezentarea, folosirea în film sau difuzare prin radio şi televiziune a operei sale se exprimă prin încheierea unui contract cu unităţile socialiste, care contractînd cu autorul, dobîndesc dreptul de a edita opera de a o executa sau de a o prezenta în public. Acest contract apare nu numai ca un mijloc de realizare a drepturilor personale ale autorului, ci în acelaşi timp formează şi temeiul pentru dobîndirea dreptului cu caracter patrimonial care este dreptul la remuneraţie al autorului.

Există diferite variante de contracte de autor, iar decretul privind dreptul de autor reglementează contractul de editură, de reprezentare în public, de folosire în film a unei opere, de difuzare prin radio şi televiziune. Aceste contracte sînt însă de acelaşi gen şi aceasta pentru că subiectul dreptului de autor este una dintre părţi, obiectul contractului îl formează obiectul dreptului de autor, iar conţinutul tuturor acestor contracte priveşte modul şi condiţiile de publicare, reprezentare, folosire sau difuzare a operei.

https://biblioteca-digitala.ro

Se poate prin urmare vorbi de un contract de autor ca despre un singur gen de contract, ale cărui variante se deosebesc unele de altele prin modul de reproducere şi reprezentare, folosire şi difuzare prevăzute în contract.

16. Atît contractul de editare, contractul de reprezentare în public, contractul de folosire în film a unei opere, cît şi contractul pentru difuzarea unei opere prin radio şi televiziune sînt bilaterale—conţinînd deci obligaţii reciproce pentru părţile contractante; oneroase—din moment ce contractanţii se obligă în vederea obţinerii în schimb a unei prestaţiuni, corespunzătoare aceleia pe care o promit; consensuale—deci perfecte prin acordul de voinţă al părţilor; comutative—din moment ce părţile cunosc chiar de la încheierea lor, întinderea obligaţiilor asumate.

Contractul privitor la exercitarea dreptului de autor se încheie în formă scrisă şi cuprinde—pe lîngă condiţiile de existenţă şi validitate, cerute pentru orice contract—elementele necesare pentru determinarea remuneraţiei tarifare sau totale cuvenite autorului (art. 19).

Pentru a apăra pe autor, decretul prevede că dispoziţia după care clauzele contractuale care defavorizează pe autor faţă de dispoziţiile legale, privind normele de stabilire a tarifelor de remunerare a dreptului de autor şi a modalităţii de plată, sînt nule şi înlocuite de drept cu dispoziţiile obligatorii corespunzătoare (art. 24).

Decretul privitor la dreptul de autor cuprinde, de asemenea, unele dispoziţiuni referitoare la contractul de comandă şi anume:

a) acest contract va trebui să cuprindă şi termenul de predare;

b) persoana care a comandat opera are dreptul să denunţe un astfel de contract, dacă opera nu îndeplineşte condiţiile contractului, în această situaţie sumele încasate de autor rămînînd cîştigate acestuia.

c) dacă în vederea creării unei opere care a făcut obiectul unui contract de comandă au fost efectuate lucrări pregătitoare cu caracter de creaţie, acestea, precum şi cheltuielile ocazionate cu pregătirea acestor lucrări, vor fi plătite autorului, dacă cel care a făcut comanda denunţă contractul din motive temeinice şi care nu pot fi imputate niciuneia din părţi (art. 20, 21).

Decretul cuprinde apoi dispoziţia după care cesiunea dreptului de reproducere, multiplicare şi difuzare nu cuprinde şi transmiterea dreptului de proprietate asupra originalului; de asemenea transmiterea dreptului de proprietate asupra originalului nu implică şi cesiunea dreptului de reproducere, multiplicare sau difuzare. Convenţia contrară însă, în ambele situaţiuni, este admisă.

Pentru fiecare gen de contract sînt întocmite de Ministerul Culturii, contracte-tip privind valorificarea dreptului de autor.

17. Prin contractul de editare, autorul cedează, pe un anumit termen, dreptul exclusiv la publicarea operei sale, iar editorul care este o organizaţie socialistă—se obligă să editeze opera şi să ia toate măsurile care depind de el pentru difuzarea ei.

Prin contractul de editare se urmăreşte deci materializarea muncii autorului, concretizate în opera sa.

Legea admite şi practica cunoaşte atît o formă de contract prin care

https://biblioteca-digitala.ro

editura se obligă să editeze o operă existentă, cît şi o formă de contract care se încheie pentru o operă care n-a fost încă creată de autor în momentul încheierii contractului, iar autorul se obligă să creeze opera şi s-o predea editurii, în scopul tipăririi ei, într-un anumit termen.

Contractul de editare trebuie încheiat prin act scris, care va cuprinde şi termenele de predare, de acceptare, de apariţie şi difuzare a operei. Vor putea fi încheiate însă şi oral contracte de editare pentru lucrările ce urmează să apară în ziare sau în alte publicaţii periodice.

Reeditarea unei opere nu se va putea face, decît în temeiul unui nou contract, afară numai dacă în contractul iniţial de editare nu s-a convenit altfel.

În baza contractului de editare, autorul cedează editurii numai dreptul de reproducere şi difuzare, păstrînd dreptul la calitatea de autor şi la inviolabilitatea operei, din moment ce acestea sînt drepturi personale. Autorul păstrează, tot astfel, posibilitatea de a dobîndi prin alte mijloace, venituri din opera sa, astfel autorul unei opere literare păstrează dreptul la transpunerea operei sale narative într-o operă dramatică sau într-un scenariu de film.

Scopul contractului de editare fiind reproducerea şi difuzarea unei opere, orice obiect al dreptului de autor, propriu pentru reproducere şi difuzare, va putea fi obiectul unui contract de editare, astfel operele literare, muzicale, plastice. Reeditările vor putea fi efectuate, de asemenea, tot în baza unui contract.

În baza contractului încheiat, autorul va trebui să predea editurii manuscrisul, la termenul prevăzut în contract, iar la întocmirea contractului, să alăture planul lucrării, dacă aceasta urmează să fie întocmită ulterior.

Înlăuntrul termenului pentru care este încheiat contractul de editură, editura avînd dreptul să reproducă şi să difuzeze opera, autorul n-are dreptul să publice opera lui, fără consimţămîntul scris al editurii. Dacă autorul încalcă această obligaţie, editura are dreptul să rezilieze contractul şi să ceară despăgubiri pentru prejudiciile suferite.

Întreprinderea de editură va trebui să editeze şi difuzeze opera autorului şi să plătească autorului suma contractată.

Contractul de editare va putea fi cedat de editură: a) cu consimţămîntul autorului şi cu încuviinţarea instituţiilor, organelor şi a organizaţiilor centrale care îndrumează şi controlează cele două edituri; b) sau cu înştiinţarea autorului din dispoziţia acestor instituţii, organe sau organizaţii centrale, în caz de modificări organizatorice ale reţelei de edituri, în care caz, pentru temeinice motive, autorul va putea să ceară desfacerea contractului (art. 28).

18. Prin contractul de reprezentare în public, autorul cedează organizaţiei de spectacole, dreptul de a reprezenta o operă dramatică, dramatico-muzicală, coreografică sau o pantomină iar organizaţia de spectacole se obligă să reprezinte opera în condiţiile şi în termenul prevăzut în contract.

Nu poate avea loc însă decît în temeiul unui contract, reprezentarea pentru prima dată în public a unei asemenea opere. În cazul în care opera a mai fost reprezentată, în această situaţie ea va putea fi repre-

https://biblioteca-digitala.ro

zentată şi fără încheierea unui contract, cu respectarea dreptului autorului la remuneraţie.

În contractul de reprezentare în public, compozitorul muzicii şi autorul libretului, apar adeseori, cînd este vorba de o operă muzical-dramatică, în calitate de coautori. Tot astfel, traducătorul unei opere dramatice este subiectul unui drept de autor, deosebit de dreptul pe care-l are autorul operei.

În cazul unui contract de comandă privind reprezentarea în public a unei opere, organizaţia de spectacol este obligată să o reprezinte numai dacă şi-a asumat prin contract o asemenea obligaţie, urmînd după acceptarea operei comandate, să fie stabilite de părţi termenul şi condiţiile de reprezentare.

Contractul de reprezentare în public se încheie prin act scris, şi va trebui să îndeplinească toate cerinţele legii pentru validitatea lui şi să cuprindă elementele necesare pentru determinarea obligaţiilor reci roce ale părţilor.

Dreptul de a reprezenta opera va putea să fie cedat de către organizaţia de spectacole, cu consimţămîntul autorului unei alte organizaţii de spectacole.

19. Prin contractul de scenariu, autorul cesionează studioului cinematografic exerciţiul dreptului de folosire în film a unui scenariu cinematografic sau a unei compoziţii muzicale iar studioul cinematografic se obligă să plătească autorului, pentru scrierea scenariului şi pentru cesiunea dreptului de a-l turna, o remuneraţie.

Au un drept de autor asupra operelor ce au creat numai autorul scenariului cinematografic şi autorul compoziţiei muzicale. Regizorul şi operatorul care pun în scenă un film n-au însă un drept de autor, raporturile dintre ei şi studioul cinematografic fiind stabilite prin contracte de muncă.

Scenariul cinematografic cuprinde descrierea amănunţită a conţinutului filmului ce va fi turnat, dialogurile personajelor, textele, iar pe baza lui are loc turnarea filmului.

Contractul dintre autor şi studioul cinematografic se încheie prin act scris. Prin încheierea contractului, autorul consimte la reprezentarea în public a operei cinematografice realizate pe baza scenariului sau a compoziţiei sale muzicale, cu respectarea drepturilor sale de autor.

20. Prin contractul pentru difuzarea unei opere prin radio şi televiziune, organizaţia de radiodifuziune şi televiziune are dreptul să înregistreze şi să folosească în programele sale operele pentru care a încheiat contractul, plătind autorului suma de bani cuvenită drept remuneraţie.

De asemenea, organizaţia de radiodifuziune şi televiziune are dreptul, chiar fără încheierea vreunui contract să înregistreze şi folosească în programele sale, operele care au fost reproduse şi difuzate, reprezentate, executate sau expuse în public, în schimbul unei remuneraţii forfetare stabilite prin Hotărîrea Consiliului de miniştri şi plătite prin organele uniunii sau asociaţiei respective de creatori.

Autorul unei opere radiodifuzate sau televizate păstrează dreptul de a o folosi pe orice cale, chiar dacă această operă a făcut obiectul unei comenzi speciale.

21. În cazul încălcărilor drepturilor de autor, apărarea lor se în-

https://biblioteca-digitala.ro

făptuieşte pe cale judecătorească (art. 39). Această încălcare poate lua forma uzurpării calităţii de autor, de împrumuturi din opera altuia, cu depăşirea limitelor prevăzute de lege şi fără arătarea autorului şi izvorului respectiv, de reproducere şi difuzare a operei fără consimţămîntul autorului. Prin aceste fapte pot fi încalcate atît drepturile personale, cît şi drepturile patrimoniale ale autorului.

Autorul este apărat astfel împotriva oricăror contrafaceri — a plagiatului — operei sale.

Operele de creaţie, oricărei categorii ar aparţine, au comun, după cum am văzut, caracterul reprezentativ, care constă în reprezentarea unui conţinut de fapte, idei sau sentimente. O persoană poate folosi în lucrările sale proprii conţinutul altor opere, însă numai ca elemente din aceste opere. Această utilizare nu va putea fi împinsă astfel pînă la uzurparea acelui complex de elemente din care iradiază chiar individualitatea de reprezentare a unei opere anterioare.

Pentru a stabili deci dacă o operă a fost plagiată va trebui să vedem dacă cele două opere constituie două reprezentări individuale diferite sau dacă nu sînt decît o singură reprezentare.

Dacă într-o operă nouă vom recunoaşte astfel, cu toate variaţiile, adaosurile sau reducerile, identitatea substanţială a unei opere anterioare, fondul acestei opere, va trebui să ajungem la concluzia că noua operă a plagiat vechea operă.

Persoana care a suferit o atingere în dreptul personal nepatrimonial de autor a unei opere ştiinţifice, artistice ori literare, va putea cere instanţei judecătoreşti atît încetarea săvîrşirii faptei care aduce atingere acestui drept, cît şi să oblige pe autorul faptei săvîrşite fără drept să îndeplinească orice măsuri socotite necesare pentru a ajunge la restabilirea dreptului de autor (art. 54 din Decretul privitor la persoanele fizice şi juridice, modificat prin legea nr. 4 din 4 aprilie 1956).

22. În cazul în care, încălcările dispoziţiilor decretului privind dreptul de autor constituie infracţiuni, ele vor fi urmărite şi pedepsite potrivit legii penale, acţiunea penală putînd fi pusă în mişcare la plîngerea prealabilă a părţii vătămate, a uniunii sau asociaţiei respective de creatori ori a Ministerului Culturii.

Potrivit codului penal — art. 555 j se pedepseşte nerespectarea drepturilor de autor asupra operelor literare, ştiinţifice sau artistice sau asupra oricăror alte creaţii de acelaşi gen, ori tehnico-ştiinţifice, prin folosirea lor fără drept. Pedeapsa constă în închisoare corecţională de la trei luni la trei ani sau amendă de la 300 la 1000 lei.

23. Pentru apărarea drepturilor de autor au fost înfiinţate de asemenea, uniuni şi asociaţiuni, care au de scop să contribuie la ridicarea nivelului material şi la dezvoltarea spiritului de creaţie a membrilor lor, precum şi la apărarea şi reprezentarea intereselor lor şi a drepturilor care iau naştere în legătură cu editarea, reprezentarea în public, folosirea în film a unei opere, difuzarea unei opere prin radio şi televiziune. Au fost înfiinţate, tot astfel, aşa-numitele „fonduri" care sînt organizaţiuni obşteşti speciale pentru satisfacerea în condiţiunile cele mai bune a nevoilor materiale şi culturale a membrilor acestor uniuni şi asociaţiuni.

Uniunile şi asociaţiile de creatori au un rol deosebit de important

https://biblioteca-digitala.ro

în apărarea dreptului de autor. Astfel, la moartea autorului sau în cazul unei opere comune a vreunuia dintre coautori, sarcina de a apăra paternitatea, inviolabilitatea și justa folosire a operei acestuia revine uniunii sau asociației respective de creatori sau, în lipsa acesteia, organului de stat competent (art. 3); apărarea și urmărirea dreptului de reprezentare sau executare a operei este în sarcina uniunii sau asociației respective de creatori (art. 18 al. 2.); acțiunea penală pentru infracțiunile privind dreptul de autor se pune în mișcare atît la plîngerea prealabilă a părții vătămate, cît și a uniunii sau a asociației respective de creatori sau Ministerului Culturii (art. 40, al. 2).

Urmărirea în justiție a plății remunerației de autor este asimilată cu urmărirea plății salariului. Sumele de bani datorate autorului în baza dreptului de autor—prevede în acest sens art. 37 din decret—se bucură de aceleași garanții legale ca și salariile și pot fi urmărite în aceleași condiții [4]). Nu vor putea forma obiect de urmărire silită utilajele, schițele, machetele, manuscrisele și orice alte lucruri care servesc direct la realizarea unei opere care dă naștere dreptului de autor (art. 58).

Decretul cuprinde, de asemenea, dispoziții tranzitorii cu privire la exercițiul dreptului de autor: a) potrivit art. 41 exercițiul dreptului de autor este supus prevederilor decretului din 27 iunie 1956, indiferent de data la care a luat naștere. Sînt exceptate drepturile exercitate și partea încasată din remunerație pînă la data intrării în vigoare a noului decret; b) tarifele de remunerație noi, care vor fi stabilite prin Hotărîrea Consiliului de miniștri, se vor aplica în contractele în curs de executare, pentru calculul părții neîncasate din remunerație în măsura în care noile tarife nu ating drepturile de autor conform contractelor; c) termenele privind dreptul de autor și exercițiul lui, prevăzute în legi anterioare vor continua să curgă pînă la împlinirea lor, fără a putea însă depăși termenele corespunzătoare din noul decret.

Catedra de Drept civil

АВТОРСКОЕ ПРАВО

Краткое содержание

В настоящее время авторское право в нашей стране регламентировано декретом от 27 июля 1956 года, который охватывает все виды авторского труда и стимулирует творческую работу автора.

Декретом гарантируется, как авторское право на произведения, созданные на территории РНР, так и авторское право на произведения, созданные в других странах и используемые на территории РНР. Декрет содержит постановления в связи с субъектом и объектом авторского права, а также в связи с пользованием этим правом, регламентируя тем самым договоры на издание, сценарные договоры (кинофильм, радио, телевидение).

Охрана авторских прав осуществляется в судебном порядке

4) A se vedea art. 409 din codul de procedură civilă și art. 71 din codul muncii din 8 iunie 1950, modificat prin decretul nr. 369 din 24 iulie 1956.

https://biblioteca-digitala.ro

союзами и обществами писателей, художников, композиторов, целью которых является не только повышение материального уровня и развитие творческих способностей их членов, но и защита и представительство их интересов и прав, возникающих в связи с изданием различных произведений, их публичным исполнением, их использованием в кинофильме, в передачах по радио или телевидению.

DE DROIT D'AUTEUR

Résumé

Par le décret du 27 juin 1956, le droit d'auteur jouit, aujourd'hui, dans notre pays, d'une nouvelle réglementation, qui embrasse tous les aspects du travail de l'auteur et en stimule l'élan créateur. Ce décret garantit le droit d'auteur sur les oeuvres créées dans la République Populaire Roumaine, aussi bien que le droit sur les oeuvres parues dans d'autres pays et diffusées dans la République Populaire Roumaine.

Le décret comprend des dispositions concernant le sujet, le droit d'auteur, le but de ce droit et la façon de l'éxercer. Il réglemente le contrat d'édition, le contrat de représentation en public, le contrat pour la mise en film d'une oeuvre, le contrat pour la diffusion radiophonique et la télévision.

La défense du droit d'auteur est assurée par voie judiciaire et par les unions et associations d'écrivains, d'artistes plastiques et de compositeurs, dont le but est de contribuer à élever le niveau matériel et à développer l'esprit de création de leurs membres. Elles assument également la défense de leurs intérêts et de leurs droits, en ce qui concerne l'édition, la représentation en public, la mise en film d'une oeuvre, la diffusion radiophonique et la télévision.

https://biblioteca-digitala.ro